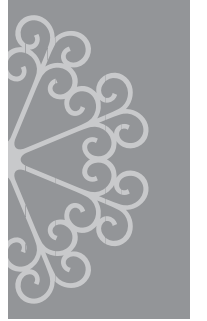

בית מדרש

302

בשבילי הפרשה

פרשת נשא תשע"ח

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	8:03
Brooklyn, NY	7:57
Chicago, IL	7:53
Johannesburg, S. Africa	5:07
Lakewood/Deal, NJ	7:56
London, UK	8:44
Los Angeles, CA	7:36
Manchester, UK	9:00
Monsey, NY	7:58
Montreal, Quebec	8:11
Toronto, Ontario	8:28
Yerushalayim	7:00
Zurich, Switzerland	8:49

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

פ' נשא

שבת אחר שבועות, ידוע מנהג שטורטקוב, לבוא לאדמו"ר דוקא בשבת אחר שבועות ואמרו כי עדיין דינו כמו שבועות. והביאו בשם מהרש"ם ראייה מיומא כ"א ע"ב שהיו מראים לחם הפנים לעולי רגלים, ומשמע כל עולי רגלים, והרי לא הראו אותם אלא בשבת בשעת סילוק וע"כ כוונת הגמ' על שבת שאחר שבועות. והטעם בזה לא פירש. ולא משמע משום תשלומין של קרבן. אלא יתיר נראה כמו שפירשו שאחר מתן תורה אמר שובו לכם לאהליכם, כי מתן תורה בהר סיני אינו קבלת התורה כראוי, ורק כששב לביתו וחיי יום יום, ומחזיק בתורה שקיבל, אז הוא ראייה על קבלה אמיתית. ולכן הזמן אחר מתן תורה הוא הנמר של שבועות.

בדיני יחוד

ע' ברכות ל"א ע"ב שאמרה חנה שאם לא תלד תסתתר ותעבור מעשה סוטה ותתברך במה דכתיב ונקתה ונזרעה זרע. וע' פנ"י והפלאה בק"א קט"ו י"א ועוד. והקשו האחרונים הרי עוברת על איסור יחוד. ותיצרו שתעשה במצב של בעלה בעיר ואין איסור יחוד ומ"מ הוי בכלל סוטה לשתות.

וע' עין אליהו שדייק ברש"י שאמרה אסתתר עם אחרים, היינו באופן היתר, ומ"מ אחר קנוי שותה. וכע"ז ח"ס אהע"ז ח"ב ק"ב.

וע' דובב משי"ר ח"א ה' בבעלה בעיר, ומ"מ שותה כמ"ש תרוה"ד רמ"ב. וע"ש בח"ס סי' צ"ו שהביא עוד ראייה לתרוה"ד לענין מתרה אשתו על יחוד המתותר.

וכע"ז ע' מאיר עיני חכמים ח"ג עמ' קנ"ז מה שאמרה "ואסתתר בפני אלקנה בעלי" ואמאי הזכירו אלא בדאמת יהא פ"פ לרה"ר אלא תעשה באופן שאלקנה יחשוב שהוא יחוד. (וע' מהר"ל"ד פ' נשא שפי" שאמרה בפני אלקנה בעל, היינו שהוא צדיק ואם לא תמות לא יחשבו שהוא חטא).

והנה ברמ"א סי' ק"ל וקל"ג (וכן ברמ"א בסדר הגט בשר"ע סעיף ס"ו) הביא דנוהגים ליקח הב' עידי חתימה לעידי מסירה. וע"ש בב"ש קל"ג וגר"א שם משום דבר ולא חצי דבר. והגר"א ציין להר"ף פ"ג (בגר"א נדפס בט"ס פ"ק) דב"ב (ברי"ף דף ל' ע"א) שכתב דהא דמהני עדי חזקה היינו משום דמהני עדותם לענין פירות שאכל. וע' או"ש ריש הל' סוטה ואחיזרזו ח"א ח' דלפי הר"ף ק' מעדי קנוי ואינם עדי סתירה ות"י כי בקנוי אוסר יחוד גם באופן של בעלה בעיר וכדומה.

(וע' יד המלך פ"ב מסוטה ה"א דס"ל דסוטה שאני כיון דיש לה בירור במים לכן לא הוי עוברת על הדת. ומשמע דבכה"ג אין איסור יחוד.

(ועוד הקשו איך אמרה שתתייחד והרי גורם בזה מחיקת השם, ויש לדון בגרמא דמחיקת השם,

שור"מ משיב דבר ח"ד י"ז שהעיר בזה ות"י משום שמצאה עצמה מסוכנת כדברי רחל ואם אין מתה אנכי).

דברי הבחינו

ויקריבו נשיאי ישראל ראשי בית אבתם וגו' ויהי המקריב ביום הראשון וגו' ביום השני הקריב וגו' (ז, ב-סוף הפרשה)

הקשה הרמב"ן מדוע פירט הכ' תוב את קרבנות הנשיאים תחילה (פס' ג) ואח"כ פירט באריכות את קרבנו של כל אחד ואחד, והרי כולם הביאו את אותו קרבן והיו יכולים להיכלל בפס' אחד?

ותירץ: אמנם כל אחד מהנשיאים כיוון מדעתו להביא קרבן כדוגמת הקרבן של חב' ריו, אך לכל אחד ואחד מהם היה טעם אחר וכוונה אחרת בהבאת הקרבן, לכן מנה הכ' תוב כל אחד בפני עצמו.

ע"פ הדברים הללו אמר מרן הסבא מס' לבודקה צזוק"ל: למדנו מהמדרש שאע"פ שהיו כל הקרבנות שווים בתוכם, אך כיוון

דברי הימים

נושא בעול עם חברו

רבים התלמידים אשר הרגי' שו "קרבה מיוחדת" ממרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פי נקל צזוק"ל. התחושה הייתה ש"אלי ראש הישיבה מתייחס באופן מיוחד". הרגשה זו אמיתית הייתה, שהרי באמת אליהם מרן צ"ל התייחס באופן מיוחד, אלא שכמותם היו כל תלמידי הישיבה,

כאשר כל אחד ואחד מרגיש שהוא המיוחד בעיני מרן רה"י צ"ל.

תחושה זו נבעה מהאהבה ומהנשיאה בעול שחשו מצדו של מרן רה"י צ"ל כלפיהם, בין בעניינים הנוגעים ללימוד ועבודת ה' ובין בענייני חולין, שמחות או חלילה להיפך.

אחד מבני הישיבה נכנס למרן רה"י, הוא סיפר שאביו בבית החולים והוא מבקש שרה"י יתפלל לרפואתו השלמה. רה"י נטל

שכל קרבן הוקרב מתוך כוונה אחרת הרי זה נחשב כקרבן אחר לגמרי. נמצאנו למדים שכוונת האדם הופכת את אותו מעשה לסוג אחר לגמרי ממעשהו של חברו.

ועפ"ז ביאר את הרמב"ם (מלכים ח,יא) שפסק כי גר תושב צריך לקיים ז' מצוות בני נח דווקא "מפני שציוה בהן הקב"ה בתורה והודיענו ע"י משה רבינו שבני נח מקודם נצ' טוו עליהן, אבל אם עשאן מפני הכרע הדעת אין זה גר תושב ואינו מחסידי אומות הער' לם. וצ"ב: מה נפק"מ באיזו כוונה עושה הגר תושב את המצוות?

אך לפי הרמב"ן מובן, שהרי כוונת האדם משנה את המעשה, וא"כ ק"ו שכאשר הקב"ה מצווה את ז' המצוות הללו בתורה הרי מתעלה ערכן לאין שיעור, ומעתה המ' קיים את המצוות הללו מחמת ציווי התר' רה הרי זה מעשה אחר לגמרי מהעושה את אותם מעשים מדעתו הוא.

את הפתק וצרפו למאות השמות עליהם הוא מתפלל בקביעות. אולם בזה לא תמה נשיאתו בעול עם התלמיד.

כעבור כמה ימים הופיע רה"י בבית החר' לים לבקר את החולה. החולה ומשפחתו נרעשו מהזכות שזכו לביקורו של רה"י, החר' לה עצמו לא הכיר את רבינו, אולם רבינו בא לבקרו כדי לשאת בעול עם בנו, תלמיד הישיבה.

באחת השנים התקבל ללמוד בישיבה הק' טנה של הישיבה בחור נכה. התברר, שהיות ובית המדרש של הישיבה שוכן בקומה גבוהה, יהיה לו קושי לעלות את המדרגות עד לבית המדרש.

מרן רה"י לא היסס, על אתר דאג להת' קין בישיבה מעלית שעלתה לישיבה עשרות אלפי שקלים במיוחד לצורך אותו בחור. העיקר שיוכל להיות כמו כולם בבית המדרש ולהשקיע את כוחותיו בלימוד התורה מבלי דאגות אחרות.

התבוננות בפרשת סוטה

ויפקדו, דאכן אם יסתרו כדי להפקד הרי אינם בנסיון הזנות, ולא יקבלו שכר על מה שלא נטמאו.

ודעת ר' ישמעאל החולק נראה שהוא מפרש דהטעם שמקבלת שכר הוא לא משום העמידה בנסיון, כ"א משום שהיתה במצב שחשדו בה ולא היה זה חשד אמיתי ולכן מקבלת שכר ע"ז, וראיתי למרן הגר"י אבר מסקי זצ"ל (בחזון יחזקאל סוטה פ"ב ה"ד) שפירש כן, ומקורו מגמ' שבת (דף ק"ח ע"ב),

א"ר יוסי יהא חלקי עם מי שחושדים אותו ואין בו, ובהמשך אמר ר' פפא לדידי חשדן ולא הוה בי, וכוונת הגמ' דאכן זהו שכר של מי שחושדין אותו ואין בו, שמתברך כר' פפא שהיו לו עשרה בנים שנזכרים אחרי השל' מת כל מסכת, והיוצא מהדברים דלדרך זו שנזרעה זרע היינו שילדיה טובים ומוצלחים וזהו שכר על מי שחושדין אותו ואין בו, א"כ כמו שסוטה שנסתרה ונחשדה מקבלת שכר ואף שהביאה על עצמה את החשד, והרי לא נחשב זה חושד בכשירים, מ"מ היה מצב של חושדין אותו ואין בו, ולכן מקבלת שכר, וא"כ ה"ה אם תסתור כדי שיחשדו בה וע"ז תזכה לבנים, דתזכה לבנים, ומשום דהיה כאן מצב של חושדין אותו ואין בו, ומה שהביאה על עצמה חשד זה אין זה גרעון, דהרי כל נסתרה הביאה על עצמה חשד זה ומקבלת שכר, וא"כ שפיר הקשה ר"י דכל עקרה תביא על עצמה מצב של חושדין אותו ואין בו ותפקד.

ורק דיש להקשות על דברינו מדברי הגמ' ברכות דל"א ע"ב, דדרשו בגמ' מהפסוק בד' ברי חנה אם ראה תראה בעיני אמתך, א"ר אלעזר אמרה חנה לפני הקב"ה אם ראה מוטב ואם לאו אלך ואסתתר בפני אלקנה בעלי, וכיון דמסתתרנא משקו לי מי סוטה, ואי אתה עושה תורתך פלסתר שנאמר ונק' תה ונזרעה זרע, ובגמ' אמרו דדרשה זו אזיל למ"ד שנזרעה זרע היינו שהעקרה נפקדת,

ודברי הספורנו הוא דלא כדפירש"י שפירש ונקה האיש מעון במקום שבדקה המים שלא יאמר חבתי במיתתה, ולדברי רש"י סוף הפסוק הוא המשך שהאיש מנוקה מעון כשמתה, והיא תשא את עונה שזינתה ולכן מתה. וכנראה דהוקשה להספורנו פירוש רש"י, דמה ה"א שיהיה לאיש עון שיאמר חבתי במיתתה כשזינתה, ולכן פירש דהכונה דכשלא מתה דלא נחשב חושד בכשירה, ולכן הוא מנוקה מעון של חושד בכשירים.

המורם מהדברים שהאשה אף שלא זינתה, תשא את עונה ונענשת על הסתירה, וא"כ הדרך להקושיא דמ"ט מקבלת שכר על זה שלא ירדה לשפל המדרגה לזנות תחת בעלה, ובזה צריך לבאר דאין כאן סתירה, דמחד גיסא מגיע לה להתבזות על שהגיע למצב של קנוי וסתירה, אך מאידך גיסא הרי היא כבר היתה במצב שעמדה על פי התהום, וברגע האחרון נעצרה, ודבר זה שהתגברה על נסיון קשה זה, יש לה שכר על זה, ובזה עדיפה על אשה שלא נסתרה כלל ולא הגיעה למצב של נסיון הזנות, דהיא כיון שהתגברה על הנסיון שהיה לה, ואף שהיא אשמה במצב של הנסיון שהיתה בו, מ"מ יש לה שכר על העמידה בנסיון, ומה שאין כן באשה שלא שלא היתה בנסיון זה, שאף שהיא בדרגה גבוהה יותר, אך שכר עמידה בנסיון אין לה.

ומעתה נראה לבאר דזהו דעת ר"ע, דהוא פירש דהשכר שיש לאשה זו הוא מפני שעמד דה בנסיון, וא"כ כל אשה שתלך ותסתור על דעת שתקבל שכר על זה שלא זינתה, הרי פשוט שלא מגיע לה שכר, דהרי אין כאן עמי' דה בנסיון דהרי כל ענין הסתירה שהביאה על עצמה הוא כדי לקבל שכר, ואין כאן מצב של עמידה בנסיון ולא מגיע לה שכר, ורק אשה שנסתרה ונתייחדה עם אחר, והיתה במצב של נסיון זנות והתגברה עליו, לה מגיע שכר, וא"כ ירדה קושיית ר"י שיסתרו כל העקרות

בסוף פרשת סוטה (ה, כה) כתיב "ואם לא נטמאה האשה וטהורה היא ונקתה ונזרעה זרע", וכתב רש"י וז"ל "ונקתה ממים המאריים, ולא עוד אלא ונזרעה זרע, אם היתה יולדת בצער תלד בריות, אם היתה יולדת שחורים יולדת לבנים" עכ"ל. ומקור הדברים הוא מגמ' סוטה (דף כ"ו ע"א), ושם איתא פלוגתת תנאים, דר"ע דורש את הפסוק ונזרעה זרע שאם היתה עקרה נפקדת, וא"ל ר' ישמעאל אם כן יסתרו כל העקרות ויפקדו, וזו הואיל ולא נסתרה הפסידה, א"כ מה ת"ל ונזרעה זרע, שאם היתה יולדת בצער יולדת בריוח וכו', ורש"י נקט כדברי ר' ישמעאל, ומטעם דר"ע מודה לר"י אלא שהוסיף גם שנפקדת עקרה. ודעת ר"ע צ"ב דמה יענה לטענתו של ר' ישמעאל דיסתרו כל העקרות ויפקדו.

וכדי לבא לביאור הדבר צריך בהקדם לבאר את עצם דברי חז"ל דאם לא נטמאה מקבלת שכר, לר"ע כדאית ליה ולר"י כדאית ליה, ולכאורה קשה דמה טעם מגיע לה שכר, הרי נסתרה ונתייחדה ועברה על איסור יחוד, ורק דלא הגיע עד למצב של נטמאה, ומה שכר מגיע לה על זה, ובמה עדיפה היא על אשה אחרת שכלל לא נסתרה, שהיא לא נפקדת, והרי יש כאן כעין חוטא נשכר.

וביותר קשה, דהרי בפסוק ל"א איתא ונקה האיש מעון והאשה ההיא תשא את עונה, וכתב הספורנו לפרש וז"ל "ונקה האיש מעון, אע"פ שחשד בכשירה, כי היא גרמה לו שערברה על התראתו ועשתה רגלים לדבר וכו', והאשה ההיא תשא את עונה, שאם נטמאת תמות ואם לא נטמאת תתבזה לעין כל על שהעיזה פניה לעבור על התראת בעלה ונסתרה, עכ"ל. וכוונת הספורנו דפסוק זה איירי באופן שלא נטמאה, שאמרה תורה שהאיש מנוקה מעון שחשד בכשירה, והיא תשא את עונה שמתבזית לעין כל ואף שלא נטמאה,

שם, ואמר ר"ש בן לוי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו שנא' צופה רשע לצדיק ומבקש המיתו, ואלמלא הקב"ה עוזרו אין יכול לו שנא' אלוקים לא יעזבנו בידו, ע"כ בגמ', ומבואר כאן בגמ' דאין האדם יכול להתגבר על יצרו כ"א ע"י עזרה משמים, וא"כ זהו שכתב הרבינו יונה שכיון שהבעל גאון הוא תועבת ד', אזי אין ד' עוזרו ונמסר ביד יצרו.

והבנה זו שהבין הנזיר מן הדרום מיד, שפחו עליו יצרו הוא משום ענין הגאון, וחפשו עצות מיד האיך לשרש את הגאון, עד שבא לנדור בנזיר, בדבר זה ראה שמעון הצדיק את מעלתו של נזיר זה יותר משאר נזירים.

ולדרך זו יתבאר ג"כ מה טעם דלקנין תורה צריך למידת הענוה, כדאיתא בתורה מנחת את הגבוה והולכת אצל הנמוך, וכן הרבה מאמרי חז"ל שמבואר בהם דענוה הוא היסוד לקנין תורה, והגאון הוא מונע לקנין תורה, והביאור בזה יהיה לפי הנ"ל, ובהקדם נזכיר יסוד ששמעתי מכ' אאמ"ר זצ"ל בשם רבו מרן הגר"ד זצ"ל, שמה דאיתא בחז"ל שכל היושב ושונה הקב"ה יושב ושונה כנגדו, הכ וונה דכדי שיהיה לאדם קנין תורה בלימודו, צריך שיהיה מצב של הקב"ה שונה כנגדו, ורק כך יזכה לקנין תורה, עכ"ד הגר"ד. ומעתה ניתן לבאר, דבעל גאון כיון שהוא מתועב לפני ד' אזי הוא מרוחק, ואין שייך שיהיה מצב של הקב"ה שונה כנגדו, וא"כ יוצא דלא יוכל להיות לו קנין תורה, וא"כ בהכרח צריך למידת הענוה כדי שיהיה לו קנין תורה.

יצרי וביקש לטורדני מן העולם, אמרתי לו רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה, העבר דה שאגלחך לשמים, מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו, אמרתי לו בני כמוך ירבו נזירי נזירות בישראל, עליך הכתוב אומר איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר לד', עכ"ל הגמ'.

והרבה דנו בזה המפרשים דמה היתה ההתפעלות המיוחדת של שמעון הצדיק מד' ברי הנזיר מן הדרום יותר משאר נזירים, ונראה לבאר בזה, דהנזיר כשראה את הבבואה שלו והרגיש שהיצה"ר פחו עליו, ידע להבין שדבר זה בא עליו מסיבה שנתגאה בשערו הנאה, ומיד הבין שעליו לעבוד ולשרש מעצמו את מידת הגאון, וזהו שאמר לעצמו עד מתי אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, שהרי אינך יכול לדעת מה יהיה מחר, וזהו גאון בעולם שאינו שלך, ודבר זה הוא דרך להלחם בהרגשת הגאון, וכנראה שראה שדבר זה לא השפיע עליו, אזי אמר העבודה שאגלחך לשמים, וזהו כדי להתגבר על הגאון שנבעה משערו הנאה.

ודבר זה שהתגברות היצר נובעת מזה ששולטת באדם מידת הגאון, נראה הסבר ומקור לזה בדברי הרבינו יונה בשערי תשובה (שער ראשון אות כ"ז), שכתב וז"ל "הגאון מסבבת כמה עבירות ומגברת יצר לב האדם עליו, שנאמר ורם לבבך ושכחת את ד' אל"ר קיך וכו', ובסוף דבריו כתב וז"ל "ובעל הגאון נמסר ביד יצרו, כי אין עזר ד' עמו אחרי אשר הוא תועבת השם", עכ"ל. וביאור דבריו הוא עפ"י דברי הגמ' קידושין דף ל' ע"ב, דאיתא

ולדברינו קשה דהרי אמרן דמ"ד זה סובר דעקרה שתסתר כדי להפקד לא תפקד, ולכן אין לקושיית ר"י דכל עקרות יסרתו, וא"כ מה אמרה חנה שאסתר ואפקד, הרי למ"ד זה בהכרח עקרה שתסתר כדי להפקד לא תפקד.

ובדוחק צריך לפרש דכוונת חנה היתה, שאף שידעה שאין מגיע לה שתפקד אם תסתר, אך דבריה היה כלשון הגמ' דאתה עושה תורתך פלסתר, שהרי אמרת שתלד, וא"כ יאמרו שאינך מקיים את שאמרת בתורתך, ובה א"ש לשון הגמ' בהמשך שם, ואמר ר' אלעזר חנה הטיחה דברים כלפי מעלה שנאמר ותתפלל על ד' מלמד שהטיחה דברים כלפי מעלה, ופירש מהרש"א דכוונת הגמ' להגמ' דלעיל שאמרה ואם לאו אלך ואסתתר, והכוונה דיש כאן הטחת דברים, דהרי ידעה שלא יגיע לה שתפקד אם תסתר, ורק שהטיחה דברים שאתה תוצרך לפוקדני כדי שלא תהיה תורתך פלסתר.

במעלת הנזיר מן הדרום

איש או אשה כי יפליא לנדור נדר נזיר לה' זיר לד', ובגמ' נדרים דף ט' ע"ב הובא פסוק זה על הנזיר מן הדרום שבא לפני שמעון הצדיק, וז"ל הגמ' "אמר שמעון הצדיק מעולם לא אכלתי אשם נזיר טמא אלא אחד, פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום, וראיתיו שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווציו סדורות לו תלתלים, אמרתי לו בני מה ראית לה שחית את שעריך מזה הנאה, אמר לי רועה הייתי לאבא בעירי הלכתי למלאות מים מן המעיין, ונסתכלתי בבבואה שלי ופחו עלי

Become King Over Yourself

Harav Hagaon Yehuda Wagshal Shlita

In this week's parashah we have the topic of *nazir*, as the *passuk* says:
אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִפְלֵא לְגַדֵּר נֶדֶר נָזִיר לְהַזִּיר לַה'.

A *nazir* is someone who vowed to abstain from *שכר* and *יין*, which represent the various pleasures of *Olam Hazeih*. The word *nazir*, the sefarim explain, is related to *nezer*, a crown. A *nazir*, who removes himself from the pleasures of *Olam Hazeih*, is someone who deserves a crown, because he's like a king, a ruler over his desires. In contrast, a person who is mired in the pleasures of this world is like a slave.

I'd like to discuss the connection between the concept of *malchus* and the idea of *nazir*.

We just finished celebrating the Yom Tov of Shavuot – Mattan Torah, Kabbalas HaTorah. The central focus of the simchah of Shavuot is obviously that we're happy that Hakadosh Baruch Hu gave us the Torah. But the Gemara in (*Pesachim* 68b) famously explains that this is not the only simchah of Shavuot, as we see from R' Yosef:

רב יוסף ביומא דעצרתא אמר עבדי לי עגלא תלתא אמר אי לא האי יומא דקא גרים כמה יוסף איכא בשוקא.

R' Yosef asked his family members to prepare him a special *seudah* for Shavuot. "If not for this day," he said, "there would have been many Yosefs in the marketplace." Rashi explains what was special about the day of Shavuot for R' Yosef:

אי לאו האי יומא - שלמדתי תורה ונתרוממתי הרי אנשים הרבה בשוק ששמן יוסף, ומה ביני לבינם.

What turned R' Yosef from a plain Yosef in the marketplace to the *heiligh* Rav Yosef was the fact that he learned Torah and was uplifted by it. On Shavuot, he wanted to show his great simchah, so he made a special *seudah*.

We see that the main simchah of R' Yosef wasn't just with the Torah – his simchah was with himself, the fact that he was uplifted and became special through the Torah. That's the main simchah of Shavuot – not just to rejoice with the Torah, but to rejoice with oneself.

Which Luchos Do We Learn From?

On Shavuot, we received the first *luchos* at Har Sinai. Those *luchos* were

short-lived, however. On the seventeenth of Tammuz, Moshe Rabbeinu came down from Shomayim and broke the first *luchos*. Then he went up to Shomayim a second time, and a third time, until finally, on Yom Kippur, Hakadosh Baruch Hu said: *סלחתי כדברך*, and gave Moshe Rabbeinu the second *luchos*.

The Gemara in *Eruvin* teaches that the *limud haTorah* that we do now, after the giving of the second *luchos*, is completely different from the *limud haTorah* that would have been possible had we received only the first *luchos*. With the first *luchos*, there was no possibility of forgetting Torah – we would have learned Torah and remembered everything we learned. In addition, Chazal say that had we received the first *luchos*, we would not have needed any of the sefarim of *תורה שבעל פה*, or even the *ספרי נביאים*. It was possible to look at the *luchos* and comprehend all of Torah from them.

With the second *luchos*, we don't have that. With the second *luchos*, there's *שכחה*, and there's *עמלות*. There's no such thing as understanding something easily; we have to break our heads to get into a *sugya*, to understand a Gemara or a Rashi, and it involves a lot of effort.

Obviously, the Torah that R' Yosef learned was not the Torah of the first *luchos*, but rather, the Torah of the second *luchos*. He exerted himself to learn, just like everyone else. So why was he so happy about Shavuot, the day we were given the first *luchos*, when it would seem that what made R' Yosef into R' Yosef was the Torah of the second *luchos*? It would have made more sense for R' Yosef to rejoice on Yom Kippur, the day when the second *luchos* were given. Indeed, the Gemara says that Yom Kippur is one of the greatest *Yamim Tovim*, and one of the reasons is that Yom Kippur, besides being the day of forgiveness and atonement, is also the day when the Torah – i.e., the second *luchos* – were given. But R' Yosef wasn't making this statement about Yom Kippur; he was making this statement about Shavuot. What did R' Yosef have from the Yom Tov of Shavuot, from the first *luchos*, which came and went?

Of Freedom and Slavery

The Mishnah in *Avos* says:

וְהִלַּחַת מֵעֵשָׂה אֱלֹקִים הִמָּה וְהִמְכַתֵּב מִכְתָּב אֱלֹקִים הוּא חֲרוּת עַל הַלְחַת, אֶל תִּקְרָא חֲרוּת אֱלֹא חֲרוּת, שְׂאִין לָךְ בֶּן חוֹרִין אֱלֹא מִי שְׁעוּסָק בְּתַלְמוּד תּוֹרָה.

This idea needs explanation. How can it be that someone who is

connected to Torah is the true *ben chorin*? It would appear to be just the opposite – someone who's not connected to Torah and is not limited by all the Torah's do's and don'ts should be the *ben chorin*, since he's free to do whatever he wants, go wherever he wants, see whatever he wants. As a matter of fact, if a Yid isn't frum *Rachmana litzlan*, we call him a "freiye Yid," a "chofshi." He's free, because he's not *meshubad* to the Torah.

The *Nefesh Hachaim* explains that when Adam Harishon was created, he did not have a *yetzer hara*. That doesn't mean there was no *yetzer hara* at all; rather, there was a *yetzer hara*, but it wasn't part of Adam. The *yetzer hara* wasn't inside of him – it was external, in the form of the *nachash* that was convincing him to sin. Adam himself was purely the *neshamah*, which was created without a *yetzer hara* alongside it.

After the sin of the *eitz hadaas*, the *Nefesh Hachaim* continues, the *yetzer hara* went inside Adam. From then on, a person feels within himself a desire to sin. But even after Adam ate from the *eitz hadaas*, his essence didn't change – the *adam* was still the *neshamah*, the *yetzer tov*. The only difference was that mixed into him was the *yetzer hara*, which confuses him as to his real identity and dupes him into thinking, "I really want to do this *aveirah*." But the *yetzer hara* is not the "I" at all – the "I" of a person, his "*zich*," is his *neshamah*, which is repulsed by *aveiros*.

Someone who's not connected to the Torah and is "free" to do anything he wants is really the greatest slave, because his true essence is being pulled on a leash by the *yetzer hara*, which convinces him that this is what he wants to do. But it's not true – it's not him at all. He's completely under the control of the *yetzer hara*, and his real "*zich*" is not in control whatsoever. That's a person who's not involved in Talmud Torah. But when a person is involved in Talmud Torah, which is really the essence of a Yid – as we know that קודשא יודיא הוא – that *limud haTorah* stirs the *neshamah* within a person and puts him in touch with his true self. Once a person is in touch with himself, he's able to look at the *yetzer hara* as something else, and identify what "I" want and what the *yetzer hara* wants. Such a person can look objectively at the *yetzer hara* as an outside force, and see the "I" in him as the *neshamah*. He is the true *ben chorin*, for he's no longer in the clutches of the *yetzer hara*. The *yetzer hara* might try to convince him, but he has *bechirah* – he can make a decision, because he's in touch with his real self. That's the *gadlus* of someone who's תורה תורה, and that's the idea of יצר הרע, עוסק בתלמוד תורה וישראל חד הוא. In order for a person to get in touch with himself, he has to have a connection to Torah.

I think this *passuk* of תורה על הלכות is hinting to us how we reach this *madreigah*. If someone learns Torah merely as something external to him – the Gemara is on the table and he's on the chair – I'm not sure if the Torah is

going to be able to do that for him. It's like he's writing on a paper, and the ink and the paper remain two separate entities. What's תורה? It means engraved – the writing and the item that's being written upon are one and the same. If someone's *limud haTorah* is engraved on him, one with him, then it will get him in touch with himself and bring him to this *madreiah* of תורה, of תורה.

R' Yosef rejoiced on Shavuos with *himself* – he was happy with himself because he became uplifted through the Torah. That comes from תורה על הלכות, being one with the Torah, for if R' Yosef wouldn't have been one with the Torah, his Torah would have been just a collection of knowledge, and would not have uplifted him. It's because R' Yosef reached this *madreigah* of תורה that the Torah uplifted him and put him in touch the *neshamah* within him.

The words תורה על הלכות are written with regard to the first *luchos*, not the second. It was the first *luchos* that gave us that ability to engrave Torah upon our hearts and thereby become a *ben chorin*, and even though they were ultimately broken, the ability remained with us. The Torah that R' Yosef learned was the Torah of Yom Kippur, the Torah of the second *luchos*, but the impression that the Torah made on him – תורה, the uniting with the Torah, the opportunity to see his real self – that was gained on Shavuos. And that's the reason R' Yosef – and all of Klal Yisrael along with him – rejoice with this Yom Tov of Shavuos.

Crowning the Nazir

This would seem to be the idea of the *nazir* as well. A *nazir*, who removes himself from the pleasures of Olam Hazeh, is also getting in touch with himself. At the end of the parashah of *nazir* it says:

וזאת תורת הנזיר ביום מלאות ימי נזרו יביא אתו אף פתח אהל מועד.

When the *nazir's* period of *nezirus* is over, he should bring "him" – to the Ohel Moed. It sounds as though the *passuk* means he should bring someone else! Rashi explains that the *nazir* brings himself. The *passuk* refers to him in this unusual way, says the *Meshech Chochmah*, because after the *nazir* abstains from wine for the period of his *nezirus*, uplifting himself to a higher *madreigah* and getting in touch with the *neshamah* within himself, he's able to look at himself objectively: there's my *neshamah* and there's my *yetzer hara*. What we usually call "I," he's able to look at as someone else: יביא אתו.

That's the greatest *cheirus*, the greatest leadership, the greatest kingship. On the other hand, someone who is not removed from these matters of Olam Hazeh is really the greatest slave. The *nazir* receives his title because he deserves a *nezer*, a crown, for getting in touch with himself and being able to look at himself objectively. He's the real ruler over himself, just as we learn that חורין אלא מי שעוסק בתלמוד תורה.

This week's Bishvilei Haparsha is sponsored by

